

(foto av segesmannen
s. 12.)

Landskap: Skåne Upptecknare: Brita Hvas
 Härad: Luggude Berättare: Fru Emma Böös, f. Jakobsson
 Socken: Farhult Berättarens yrke: adr. Gunnestorp, Mjöhult
 Uppteckningsår: 1952 Född år 1870 i Farhult

Biografiska uppgifter. Om Farhults prästgård. Kyrkligt liv. Tionde, Husförhör. Bröllop.	sid. 1-3.
Klädsel.	4.
Begravningsgillen. Äldermansgillen.	5.
Bot mot vårtor och tandvärk.	6.
Trolldom, gastar, varsel, kloka m.m.	7-13.
Men.	14-16.
Potta Långhaga.	17.
Sven Johansson Äppler.	18-19.
Diverse.	20.

(Medd. är gift med herr Severin Böös, född 1864 i
Görslöv, Jonstorp.)

Biografiska uppgifter. Om Farhults prästgård.
Kyrkligt liv.

"Jag är född i Farhult rätt nära Stora Snorröd, det var på fäladsstället till n:r 7. Vi var 8 syskon och 52 kusiner, och nu är jag den enda som är kvar. Jag har en brorson, Ragnar Jakobsson, som bor i Farhult. (Jfr berätt. av denne!)

Det här stället vi bor på nu kallas Tjället. Det hör till Farhult, det är Farhult n:r 1. Det är väl över 100 år. Det är byggt te vid båda sidor, det är bara mittelen som är så gammal. Vi har bott här i nära 20 år. Förut har vi haft ställe i Ornakärr i Väsby socken.

När jag var barn, så var jag ofta och lekte i prästgården i Farhult. Det var så gementligt. Wallengren hette prästfolket. Där var så rart och hemtrevligt i prästgården, det var alltid mycket folk där. En gång var där sådan här teater, det gav barnen och en ifrån Lund, jag har glömt vad han hette. De var klädda som teaterfolk, och så skulle de komma körande från det ena rummet till det andra med en rullebör som de hade i stallet och rullade gödseln med. Vi skrattade så. Där var jag och min bror och sme'n Johanson och en hel del var bjudna dit att se på.

Själva prästgårdslängan är densamma som den gången, men där är ju ändrat lite utekring, och där är byggt till på den

ACC. N:R M. 12553:1a

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV



*Frö Emma Böös,
Nagöhuset*

neg. IV : 12 : 75.

ACC. N:R M. 12553:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ena längan. Nu är lantbruket bortarrenderat, det ligger för resten inte där vid prästgården nu. Förr hade de lantbruk själva. De hade dräng och hästar och allting till jordbruket. Prästen gjorde ju ingenting vid det själv, utan de hade en dräng som skötte om det hela, och töser som mjölkade och så. Drängen skulle också köra prästen till kyrkan var söndag. Det hörde ju tillsammans med Jonstorp den gången, så prästen skulle predika båda ställena samma söndag. Den första gudstjänsten började kl. 9 och höll på till 11-12 och sen började eftermiddagsgudstjänsten kl. 1. De turades om församlingarna, så ena veckan hade Farhult första gudstjänsten och nästa veckan den andra.

I prästgården hade de så möe badgäster. Det var släktingar som kom dit och hälsade på. De var nere i mitt hem och drack kaffe många gånger i trädgården. Där var en som hette Gustav Sjöström, han var släkt till prästfrun. Hon hette Sjöström innan hon blev gift. Hon hade många släktingar där från Lund och Malmö. Det var en pastor som var gift med äldsta dottern; han hette Nyman. De kom till Hälsingborg sedan; de hade en son, Alf, som blev professor i Lund sen. Han gifte sig med en fostersyster, så de hade vuxit upp tillsammans.

I prästgården hade de både kokerska och två jungfrur. De

ACC. N:R M. 12553:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

3)

hade en gammal trotjänare som hette Bengta, hon hade varit där i många många år. Jag hade två systrar som har tjänat i prästgården. Där var alltid främmande, det kom så mycket folk, så.

Under min tid förekom det inte att de lämnade tionde till prästen, det var längre tillbaks. På min tid hade han sin lön ändå.

Husförhör kan jag minnas att de hade 2-3 gånger i min barndom, men då var jag så liten att jag inte blev kallad. Sen jag blev så stor att jag kunde vara med har det inte förekommit några husförhör. Husförhören hölls i kyrkan i min tid åtminstone.

Bröllopen var ungefär som de är nu för tiden. Bruden hade krona och slöja som nu. Fast hon hade svart klänning, det hade de brudarna jag såg när jag var ung. Ibland hade de tärnor vid bröllopen. Det kunde vara stora bröllop ibland, de höll på i åtta dar. Somma hade bröllop i kyrkan och somma i hemmen. Jag har blivit vigd två gånger i mitt hem. Jag blev änka efter bara några månader första gången. - Då när de hade bröllop i kyrkan så följde ju hela skaran med hem, men om det var hemma så samlades de i hemmet."

ACC. N:R M. 12553:4

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Klädsel.

"Här var ju persiska schalar folk hade förr. Dem fick de liasom av brudgummen gärna. Det tror jag de kunde köpa här i de större affärerna. De köptes inte på någon marknad, det var i affärerna. Det var mycket fint med dessa där persiska schalarna, de var av fint ylle, och så var där en stor bred bård ikring, och så skulle de knyta den så att snipparna hängde långt ner i ryggen. Dem gick de i kyrkan med. Förr i tiden hade folk svarta klänningar och vita förkläden, äldre människor, när de gick till nattvarden och i kyrkan också, och så en lavendelkvist i handen om sommaren, så hade de den att lukta på.

Och så hade de hättor i min mors tid. Det var hättor som satt utefter huvudet runt pannan och så, sen var det en snipp nedåt ryggen. Den var knuten på en båge och så var där en platta där bag. Ovantill var den klädd med ^{vitt}tyg och fina spetsar.

Det var en gammal käring i fattighuset - det låg där vid kyrkan då. Hon kom i kyrkan var söndag och då hade hon hätta på huvudet, men hon hade inte vitt tyg på den utan rutet rött och blått tyg, en sån där 'knöten' hätta. Det var ingen som tänkte på att det inte var vitt tyg. - Hättorna kom ur bruk för 90 år sen."

ACC. N:R M. 12553:5

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Begravningsgillén. Äldermansgillén.

"Förr när det var begravning så skulle gästerna ha med sig sockerkaka och blommor. Tårta det blev litet senare. I min mors tid skulle de ha riktig förning med sig, men det var bortlagt i min tid. Så skulle de ha smör och bröd och allt möjligt med sig i en stor korg. Det var nog sött bröd de hade med. - Sockerkakorna som jag minns var stora, de lagades på flera tjog ägg.

Det var rediga gillén de hade, men maten blev de ju bjudna på för resten, i min tid.

Äldermansgille hade vi me'n vi hade stället i Ornakärr, men inte i Farhult, det var aldrig därhemma. Det var väl på de ställen som var egna eller sådant, det hade de aldrig i min tid så länge som jag var hemma.

När vi hade gille i Ornakärr så fick de kaffe och kager och mat, och så skulle de dela ut pengar om där var några. Vi hade smörgåsbord och stek och potatis och efterrätt då som nu. Till efterrätt hade vi nån sorts gröt, rödgröt, saftgröt. Det var ju inte så en hade glass eller sådant. Fläsk och bruna bönor hade de förr. I min mors tid hade de förning med sig när det skulle vara gille."

Söndagsglimtar

SVEN ÄPPLER

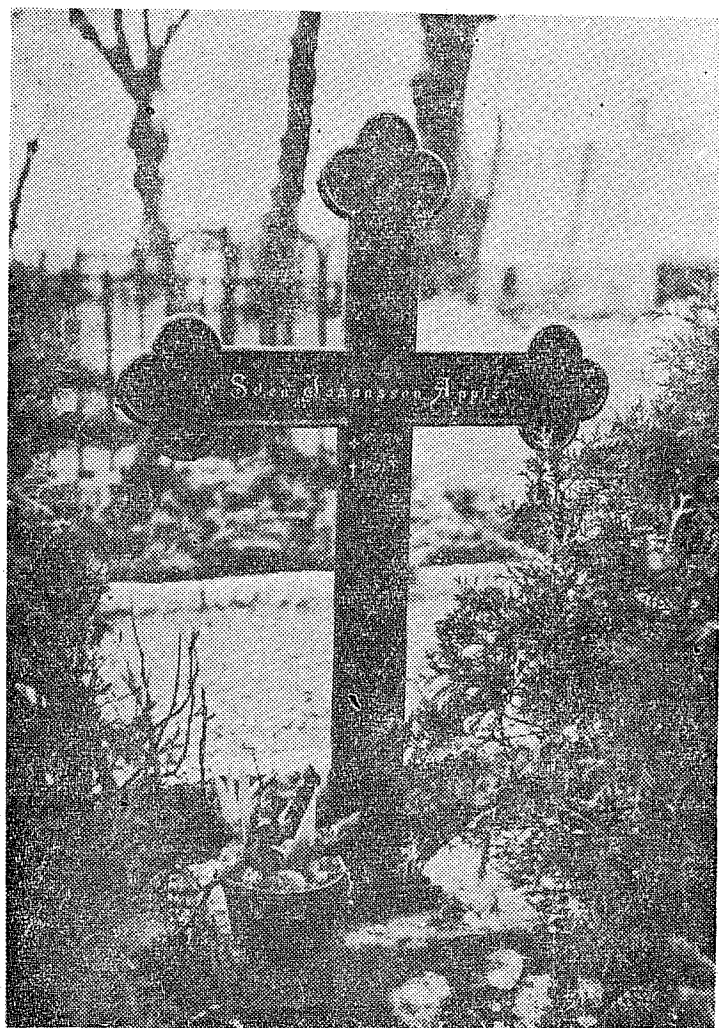
— ett gammalt
original
I VIKEN

Går man in å Vikens gamla kyrkogård och ser på gamla gravstenar, fäster man sig särskilt vid ett enkelt järnkors med namnet Sven Johansson Äppler, född den 17/9 1826, död den 3/12 1890. Denne Sven Äppler var ett original av gamla stammen. Han var mycket

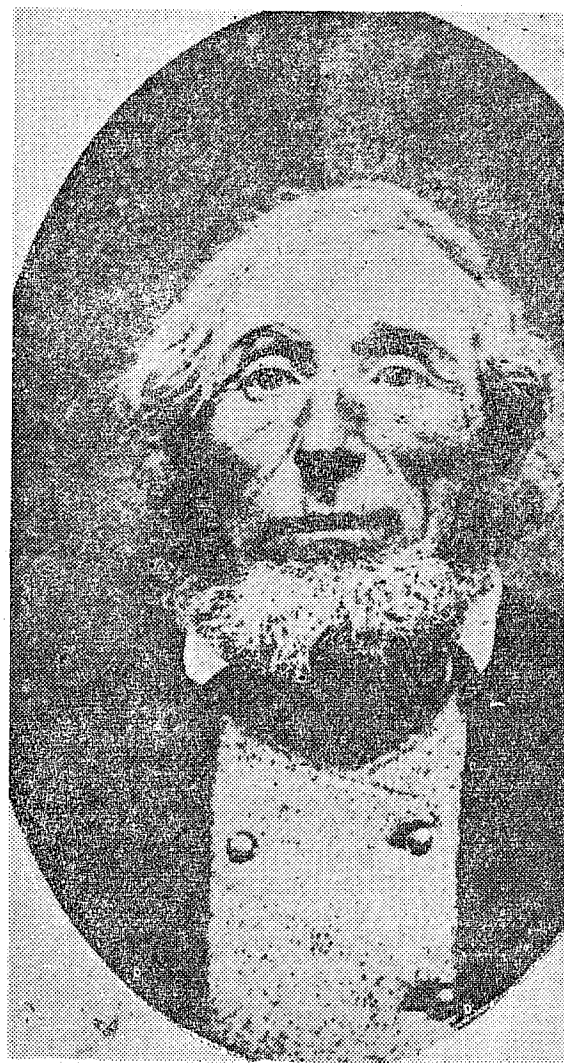
välkänd och omtalad både i Viken och hela kullabygden, och hans minne lever fortfarande fast 60 år förflutit sedan han lämnat detta jordiska. Han var naturligtvis hållen för att vara litet barnslig och efterbliven, men på samma gång var han full av kvicksilver och humor och kunde dräpa till många som försökte driva med honom.

Han var samhällets allehanda med arbete som ingen annan ville uträtta, bland annat att avliva ålderstigna katter. Han tog dem då i en gammal säck på ryggen och bar dem i väg till närmaste märjelgrav eller ner till öppna havet, men ibland när Sven kom tillbaka efter förrät-

han alltid på sig en meflaska, som han "lilla Pernilla". Bl bjuden på mer än en kade han slå det öv kan och ta med sig blev han en gång mora bjuden på äg troligtvis tog han vä och åt enbart av kal



Sven Äpplers grav på Vikens gamla kyrkogård



Sven Äppler

tat ärende satt katten hemma och stirrade på honom. Han hade antagligen knutit till säcken så dåligt att katten kämpat sig ut.

Kung Oskar den II var ett par gånger på besök i Viken när hamnen förbättrades under den tid Sven Äppler levde och bl. a. råkade kungen på Sven, varvid denne yttrade:

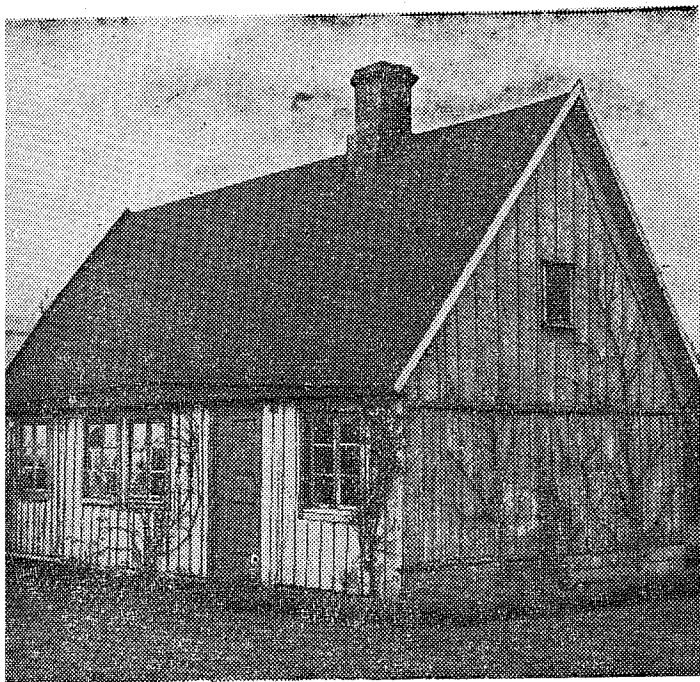
— Känner inte majestätet mej, jag som är kapten på Vikens mudderverk och har 75 öre om dagen men di andre har bara en krona.

När Sven var ute i bygderna och gjorde besök i stugorna bar

frågade moran om ha äta bröd till. Då svarade bara:

— Kan en ej eda kaga udan brö, så ska ha nån äggakaga.

Han brukade ofta gå åt folk, till Hälsingborg ibland. En gång hade i uppdrag att bära tre en korg till stan och dem till en person där åtföljande brev. Korstycke på väg skulle ter om ekkorrarna i vips "smet en jäkel ut" sade. Detta upprepades gång efter gång under färden



tugan, där Sven Äppler bodde. Den har samma dimensioner om på hans tid men har givetvis restaurerats sedan dess och ges f. ö. numera av en hälsingborgare, som använder den till ommarstuga.

när han var framme hos mottagaren var korgen tom. Sven Äppler överlämnade först brevet och mottagaren läste bland annat att tre ekorrar följde med. Å sade Sven bara:

— Det var ja gu väl att di var breved ty i korgen finns di ägu inte.

En annan gång var han också i Hälsingborg, hos en skepps-
andlare, och när han skulle gå
em till Viken frågade handla-
ren honom om han ville bära
ett lik med sig hem. (Lik heter
ett rep som användes till fisk-
edskap). Sven svarade då:

— Kistan kan jag bära, men
ägu om jag vill bära liket.

Alla som han besökte ute i
bygder visste väl ej precis
var han bodde, men en gång när
han blev tillfrågad sade han, att
han bodde i ännen på Jonssons
hemma. Han menade naturligt-
vis i Jonssons Emmas hus.

På den tiden kunde folk ock-
så vara elaka och stygga. Så
ett exempel blev Sven en gång
juden på halvkokt korngröns-
röt. Han var hungrig och åt
upp en härlig mängd gröt, men
lenna svällde upp i magen på
 honom så att han fick svåra plå-
gor efteråt. Då bad han: "Gode
Jude, lena bara ett enda lided
grön", och hans bön blev väl

ta för folk, låtsade han att han
talat engelska med dem, "för
hade jag inte kunnat de tre
engelska orden "nix mer väl-
ling" hade ja jagu sprängt me å
vällingen".

Han hade en gång blivit för-
törnad på Viken och dess inne-
byggare och fick för sig att han
skulle fara till sjöss och följde
med en liten skuta härifrån.
När skutan lämnade hamnen
stod han på däck och ropade:
Ajö me de, du förbannade Vi-
ken, men väl kommen utanför
hamnen började skutan rulla
litet av sjögången och Sven bör-
jade känna sig illamående och
ville hem igen. Han sade då
till de andra ombord att "hade
di lided brö på Viken så var de
jagu ändå gott".

Nu är det slut med dessa ori-
ginal som förr traskade omkring
på landsbygden och besökte stu-
gorna. Alla får ju bättre vård
från barndomen och får höra

hörd ty han levde flera år där-
efter

ni

ACC. N:R M. 12553:6.

Bot mot vårtor och tandvärk.

"Jag hade en stor vårta här i nacken. Ett hårstrå hade snott sig om den, och rätt vad det var så lossnade den alldeles, så det tror jag är det bästa medel man kan få mot vårtor. Annars hade de så många sätt att bli å med vårtor på. De strök med en knappenål på vårtan och gick och satte nålen i ett trä på kyrkegården, så skulle de gå väck. Det var mycket de fant på. Hade en tannvärk skulle en gå innan solen var gåed upp till sjöakanten och bocka sig ner och dricka av sjön och så gå tillbaka igen, och det skulle alltid göras innan solen var gåed opp, så skulle tannevärken gå över. Jag hade sån tannevärk, men jag vågte mig inte på det där ändå, jag gjorde det aldrig. Det skulle värka ut."

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ACC. NR M. 12553:7.

Trolldom, gästär, varsel m.m.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

71
"Det var så mycket gammalt skrock och trolldom förr i tiden. Där var en gubbe i Höjar, som kunde trolla så att kreatur dog och sådant. Han kom en gång till ett hus där det satt en gumma och vävde. Den där gubben gick igenom rummet och ut i kammaren, och när han gick igenom rummet så tog han på hennes väv. Sen fick hon inte väven till att gå på något vis. Till slut måtte hon binda ihop benen på en katt och trä den genom skälet, och då gick den igen. Det är verkligt, detta här. Det var min nabofru.

Min far råkade också illa ut för honom, han miste många kreatur på det viset. En gång ledde min mor ut en flock får och så kom han ridande den här gubben, och när han kom förbi min mor så sa' han: "Sådana granna lamm du har". Det var nio stycken den dagen. Åtta dar efter var det bara ett igen. Ett stort dägglamm låg i en grop och var dött. Det var inte mer än ett kvarter vann i gropen och ändå hade den dött. De andra fåren hade sprungit och fallit omkull och dött. Det var naturligtvis han som hade gjort något vid djuren så att de dog så där plötsligt.

En gång så kom hans duvor in på nabostället och åt det hönsen skulle ha. Då gick mannen där ut och slog en duva i hjäl. Men då sa hans fru: "Var säker på att du får dett igen".

ACC. N:R M. 12553:8.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Ja men. Ett får dog innan kväll. Då sa' frun: "Det där har du för duvan". Sen så mötte han Jönsson och då gav han honom en örfil så han trillade i en grop. De kände ju alla till hurdan han var. Folk var rädda för honom.

Här var en här inne i Jonstorp som osse kunde. Hon kallades Ringstedtskan. Mina syskon och min mor ville att far skulle söka henne för att få reda på vad det var den där gubben gjorde. Men de fick aldrig far med sig. Han ville inte tro på att det var gubben som gjorde något vid djuren, han menade att det var olyckor som hände oss. Men det kan jag inte tro, så mycket som vi råkade ut för. Det kan inte bara ha varit att djuren dog utan vidare. Det var så att en sådan där som den här gubben hade lättare att göra vid en som var inflyttad från annan stans än en som var inneboende i församlingen, det var därför det hände så mycket för mor och far. De kom ifrån Brunnby och arrenderade en gård här (jfr. Ragnar Jakobssons medd.) Det skulle vara bättre då att göra något ved en sådan som var inflyttad än en gammal sockenbo.

Det var ondska han hade i sig, den där gubben. De kunde inte ringa för honom när han var dö, det bara klämtade. Folk sprang ut och tittade var det brände, de trodde att det var eldsvåda. De brukade klämta i kyrkan då, så gjorde de förr åt-

minstone, nu har de ju så att det tutar. Den som ringde efter gubben kunde inte få det till att ringa, klockorna ville inte. Sen blev han sjuk, så han låg i många dar efteråt. - Hanses son har osse en lita släng av det där hansa far hade i sig.

Ringstedtskan gjorde en del märkvärdiga saker. En gång var det ett par som skulle vigas. De hade inte bjudit Ringstedtskan och hennes familj på bröllopet och det var de förargade på. När ~~de~~^{brudparet} sen kom körande förbi deras hus så stämde Ringstedtskan paret mitt för, så hästarna inte kunde gå ett steg vidare. Efter en stund sa' hon: "Nu kan ni köra, för nu har vi sett vad ni är för några".

Jag hade plats i Plöninge och där hade di en son som blev så sjuk. När han var 9 år så kom han för något i luften, så han blev så dålig. De var med honom överallt, både till Lund och Malmö, men ingenting hjälpte. Till sist så var han så dålig att de bar honom i lakan, och han blev svart över hela kroppen. Då tog de till denna hära Ringstedtskan och hon 'rögade', och när de kom sa' hon: "Jasså, nu häntar i me". Så kom hon dit med sina pulver och gjorde honom alldeles bra så han blev lika bra som förut. Sen gav de henne en halv tunna råg vartenda år så länge hon levde, först i början var det hans mor som styrde om det, men sen när han övertog stället så fortsatte

ACC. N:R M. 12553:10

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

han med att ge henne råg. Jag var ju där och tjänade så jag såg ju alltsammans. Det var något han kom för i luften, det hände ibland att de råkade ut för det.

Det var en här nere i Görslöv, han var ute i vassen och körde gödsel, och han kom också för något i luften, så han blev alldeles blind. Han kunde inte se och styra hem, men hästarna visste vägen, så det gick ändå. Han blev aldrig bra mer. Han var inte så gammal precis.

Hennas far kunde osse en del sånt där. Där var en gång en dräng som tjänade på ett ställe, och så var hennes far ute och bräcka upp sten och hade en järnstång med sig. Den la' han från sig om kvällen. Sen kom den här drängen och sa: " Jag ska gömma stängen för honom, och så ska jag se om han kan hitta den". Men när han tog i stängen så fastnade den i handen, så han kunde inte bli av med den. Han fick stå och hålla stängen tills gubben löste den. Drängen fick stå där hela natten ända till om morgonen, då gubben kom.

Här var mycket annat underligt också. Förr i tiden då var här mycket gastatyg, detvvar i min mors ungdom inne i Brunnby. Då innan sjön var invigd var här mycket elände. En gång hörde mormor att det var någon som låg och jämrade sig utanför dörren. Hon tog ett ljus i handen och frågade vem det

101

ACC. N:R M. 12553: //

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

var. Hon förstod genast att det var en gast, för när han som låg där fick syn på ljuset så skrek han och sprang sin väg. ~~ee~~
Min far skulle en gång gå med mat till en som vaktade kreatur på en allmänning de hade tillsammans långt borta. Det var inne i Brunnby. Där hade var och en sina kreatur; de släppte dem tillsammans ute i en stor åker. Den gången det här hände var far 9 år. När han kom mitt för en skog så stod där ett vitt fruntimmer, hon så' så ryselia grann ut. Min far stod och så på henne en stund. Så vände hon sig om, och då såg han att hon var tom där bag. Det var skogssnuan. Hon gjorde inte något, hon bara vände sig om. Då såg han att hon var som ett skal.

Så en gång hade han varit gående någonstans och då när han gick åt vägen så kom där en hel besättning som hade gått om styr på sjön, kaptenen före och kockapågen allra bagerst, sju stycken tror jag han sa att det var. Då fick min far kasta sig ner i en grop och sätta andan i gropan för annars hade de satt sig på far allihopa, så han hade fått bära dem till kyrkegården. De ville till vigder jor, för sjön var inte invigd då. Han kastade sig ner och andades ner i löven, de fick inte komma åt hans 'änne'. Här var en inne i Jonstorp, som rå-

kade ut för att en gast hängde sig på honom. Han skulle gå till kyrkegården med 'en, men det gjorde han inte. Han fick bära en tyngd på sin rygg alltid, alltid sen. Han hade en tyngd på ryggen, som han kände, men det syntes inte någonting. Det var för att han inte hade burit den där gästen till kyrkegården, det var ju det han skulle ha gjort.

Det har jag tänkt så titt, att inte kan jag tro att min far och mor satt och diktade upp historier för oss barn, nej, det var verkligen sanning, det tror jag då inte att föräldrar ville göra. Ack, jag var så rädd när de tala' om dessa här spökhistorier, så en vågade aldrig gå ensam, helst när det hade blivit mörkt. Men liaväl så var det det roligaste en visste när de berättade.

Förr gick de och brände brännvin om nätterna, och då hörde de de klammeri, det slog och dånas. De hörde liasom bräder slogs tillsammans. Det var varsel. Det var när det skulle hända något. - De brände brännvin hemma på gårdarna.

När jag tjänste på ett ställe här nere i Långaröd tätt vid Höganäs, var det en man som låg lik, det var mannen jag tjänade hos som dog. En kväll kom jag ut sent, klockan var över 12, tror jag. Vi skulle ju snart ha begravning och det var mycket arbete. Då hörde jag ett ljud precis som om någon satt och väv-

ACC. N:R

M. 12553:11.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

de och slog, jag kan inte förstå vad det var. Han hade varit
snickare den här mannen och hade verkstad. Därifrån hörde
drängarna alla möjliga ljud, precis som om det hövlades brä-
der och sådant, det sa' de att de kunde höra. Det var liksom
rån. Det var inte varsel. Rån det var bara sådant här att
man hörde grejor och ting."

131

ACC. N:R M. 12553:14

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Men.

Om en kvinna råkade ut för något medan hon väntade barn, så kunde det komma igen på barnet. Det kallades men.

Jag satt och mjölkade en ko en gång, när jag var med min äldste son, och då hade kon stuckit neraena foten i en mullvadsbunke, så det såg ut som om hon inte hade några klor. De är ju lösa sådana där mullvadsbunkar, så foten hade sjunkit ner i den, men jag trodde att hon hade mist den, så när jag kom upp så sparkade jag till kon med foten för att se om hon kunde gå. Sen när jag födde min son, så fick han inte naglar på någon tå mer än på stortån. Det har han aldrig haft. De är runda precis som pinnar. Så det är verkligt. Hade jag nu knuffat till kon med händerna kanske inte han hade fått några naglar på händerna i stället. Det hade varit tråkigare. Nu syns det ju inte. Så det kunde bli men. Det var sånt som kom igen på fostret, om modernavar ute för något.

En gång så var jag med ett barn, och då kom jag till ett naboställe, och där på soffan var lagt något vitt på. Jag satte mig där, men det var varmt och jag for upp med detsamma. Jag blev ju rädd, jag förstod att de hade lagt nygräddat bröd på soffan och lagt ett skynke över det, och det var det jag hade satt mig på. - När barnet sen var fött, var det rött i

ACC. N:R M. 12553:15

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

rumpan så förskräckligt, och det var alltid svårt och besvärligt. Jag kunde inte få det att läka, fast jag behandlade det här barnet som de andra, jag kunde aldrig få 'na läkt. Men så var det en som sa' att jag skulle sätta henne på brödgreslan på bara rumpan, när jag tog bröd ut, så att hon blev varm. Det gjorde jag, och då gick det väck.

Vi hade en fosterdotter, som hette Anna Julia. Hon var danskfödd, modern var svensk, men hennes far var dansk. Henne hade vi till hon var 4 år. Hon blev skorvig i huvudet, så illa så. Då var det någon som sa' till mor att vi skulle bara ta 'na till en död så den fick stryka på håret på flickan. Den döde skulle vara av motsatt kön som den som skulle botas. Så dog en pojke i Välskehusen, och då beslöt de att ta flickan till honom. De skulle gå tiande dit för att det skulle hjälpa. Det var min syster, som bar henne dit, och då när hon kommit dit, så tog de handen på den döde och strök i flickans hår. Min syster trodde att de inte fick säga något på hemvägen heller, fast det gjorde ingenting. Hon vågade inte säga någonting utan höll alldeles tyst. Men så kom de till en bastua där de torrade hör, och då sa' den lilla: "O så det luktar, det är liksom os". Det hördes ju så roligt, så då kunde min syster inte låta bli att skratta. Jag tror bestämt att hon fick lite vatten med hem som de hade tvättat den döde pojken i, och när

ACC. N:R M. 12553:16.

de då kom hem, så strök de vatten på håret på flickan. Och skorven försvant alldeles, hon var aldrig skorvig mer. Det var men hon hade fått en gång.

Så där kan en se där fanns men te."

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

16)

ACC. N:R M. 12553:12

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Potta Långhaga.

"Det var en sån hära trollbacka. Hon bodde på Nybo gård därute, på den stora gården. När hon var dö, satte de 'na ut på logen och så begravde de henne, och om natten kom hon och ställde sig på logen igen. Hon tog kistan med sig och kom hem igen. De ^{be-}grävde henne flera gånger, men det hjälpte inte. Så är berättelsen. - Så tog de kistan och satte den i en stor grop mot Danhult till, det var på Nybo ägor, och slog en stor pel igenom både kista och käring och alltihopa. Men så var det småpågar som kom och lekte med den där pelen. Då sa' Potta Långhaga: "Ricka bätter, ricka bätter, så går stagen upp".

Hon levde före min tid. Men det är nog bara en saga det där. Fast det andra jag berättat om trolldom och sådant, det är verkligt.

Det hette Pottmjöhult, där Potta Långhaga bodde. Mjöhult hette tidigare Pottmjöhult. När järnvägen blev lagd, så ändrades namnet till Mjöhult. Det var flera stora ställen därute, och nu är det ju blevet så stort så, där är ju byggt sådant här torkeri och centralförening nu."

ACC. N:R

M. 12553:18.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Om Sven Johansson Äppler, begravd i Viken.

"Sven Äppler gick ikring och sjöng majvisan och samlade ägg, och så sjöng han sjömans visor och gjorde rim. En gång mötte han länsman som var härinne i Görslöv, och då sa länsman att han fick säj några rim. Då sa' han:

"Inte finns här värre te än en länsman
för inte vet han hute och inte skäms han".

Länsman var i sällskap med en annan herre, men när de hörde det där, så skammade han sig och så gick de med det samma. Han gick och hade en kärra, som han fyllade med ägg, denne här Sven Äppler. Han fick kanske 5 ägg på vart ställe och så där. Och så gick han ärenden för folk ibland. En gång så skulle han bära en ekorre till Hälsingborg i en korg. De hade inte sagt vad det var i korgen utan han var nyfiken, så när han kom till Pålsjö skog så öppnade han korgen för att se vad det var i den. Vips så var ju ekorren försvunnen. Så kom han till det ställe han skulle avlämna korgen på. Han hade ett brev med också. Då sa' de till honom: "Här står ju att det skall vara en ekorre med." Då svarade Sven Äppler: "Det måtte vara i brevet det, för i korgen finns det ingen".

En gång hade de lagt ihopa till honom för att han skulle resa till Amerika, men så när han tok sta, så blåste det så

ACC. N:R M. 12553:19.

han blev så sjösjuk, så när han kom till Köpenhamn vände han om igen, och så sa han: "Litet bröd är det på Viken, men det där är det är jåkligt gott"."

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

19/

ACC. N:R M. 12553:20.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Diverse.

"Före enskiftet så hade de små ställen nere i byarna. För att de ville flytta ut på fäladen så fick de mycket större ställen. Det blev ju stora rymder upp emot 100 tunnland ibland. Så fick de odla upp därute. Där var möe med skog på fäladen förr. De högg ju ner en del skog efter hand, så där blev odlat överallt. Här var det inte ljung tror jag, det är inåt landet det har varit ljung. När jag var liten hade jag en syster som tjänade i Ornakärr och som jag gick och besökte ibland, men då var alla de här ställena byggda; det såg ut som nu.

Så länge jag minns har det varit skog på Svedberga kulle.

Det var bara inne i Kullen att det var allmänna betesmarker förr, vad jag vet.

Grönsaksodlingar började de med för en del år sen, det är nok en tio år sen att de började så mycket med grönsager, det blir mer och mer för vart år. Kanske det är 15 år sen, tiden går ju så fort. Kanske t.o.m. 20 år sen, det är det nok sen de började med tidiga pantoffler."

20)